

Észak–Macedónia: Kinek éri meg a „Megéri koalíció” tétnyerése?

DR. LÁNGNÉ DR. PETRUSKA SZIDÓNIA

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Dr. Lángné Dr. Petruska Szidónia

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: Facebook / VMRO-DPMNE

Dr. Lángné Dr. Petruska Szidónia, vezető kutató, MKI

ÉSZAK-MACEDÓNIA: KINEK ÉRI MEG A „MEGÉRI KOALÍCIÓ” TÉRNYERÉSE?

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A szkopjei kormány másfél évvel a legutóbbi parlamenti választás után stabil, annak ellenére is, hogy egyelőre nem tűzte napirendre az EU-integráció érdekében elvárt, a bolgár kisebbség elismerését célzó alkotmánymódosítást, ami a vezető kormánypárt, a macedón nemzeti konzervatív VMRO–DPMNE számára jelentős politikai kockázatot hordozna. A kormánykoalíció albán közösséget képviselő tagja, a VLEN (Megéri) koalíció – egyes feltételezések szerint a vezető macedón koalíciós partnere segítségével – jól teljesített a 2025 őszi önkormányzati választásokon. Ezzel bizonyította legitimitását, amelyet a korábbi kormányokban rendszerint helyet kapó, önmagát az albán jogok egyetlen lehetséges garantőrének tekintő albán DUI párt nagy erővel igyekszik megkérdőjelezni. A VLEN koalíciót alkotó albán pártok közötti feszültségek jelenleg érezhetően korlátozó hatással vannak az albán közösség érdekérvényesítő képességére Észak-Macedóniában. Ez amiatt is kedvező a VMRO–DPMNE számára, mert így nincs jelentős belső nyomás alatt az alkotmánymódosítás érdekében, ami csak a macedón nemzeti identitás szempontjából érzékeny téma, a rendkívül EU-párti albánok számára nem jelentene problémát. Az észak-macedóniai albán tömbök vetélkedése egyes koszovói és albániai politikai szereplők bevonódása miatt regionális dimenzióval is bír, ám ennek jelenleg elsősorban elvi jelentősége van.

JÁRT UTAT A JÁRATLANÉRT: A VMRO–DPMNE ÉS ALBÁN KOALÍCIÓS PARTNEREI

Mintegy másfél év telt el azóta, hogy a Hrisztijan Mickoski vezette macedón nemzeti konzervatív Belső Macedón Forradalmi Szervezet – Demokratikus Párt a Macedón Nemzeti Egységért (VMRO–DPMNE) fölényes győzelmet aratott

a 2024. május 8-i észak-macedóniai parlamenti választáson. A jobboldali fordulatot ugyanaznap a párt által támogatott köztársaságielnök-jelölt, Gordana Sziljanovszka-Davkova győzelme tette teljessé.¹ A magyar kormány által is üdvözölt fejlemények mellett az Észak-Macedónia lakosságának körülbelül negyedét alkotó albán közösség kormányzati képviselőjében is alapvető változás következett be: a VMRO–DPMNE a 2002 óta csaknem folyamatosan kormányzati pozícióban lévő DUI (Demokratikus Unió az Integrációért) helyett az újonnan formálódott albán politikai tömböt, a VLEN-t (Megéri) vonta be a kormánykoalícióba – kisebb, macedón koalíciós partnere, a ZNAM (A mi Macedóniánkért) mellett.²

A független Macedónia (2018 óta Észak-Macedónia) története során már számos alkalommal bebizonyosodott, hogy az albán közösség kulcsfontosságú tényező lehet a bel- és külpolitikai folyamatok alakításában. Épp ezért – továbbá tekintettel a VMRO–DPMNE hagyományos macedón riválisa, a Macedóniai Szociáldemokrata Szövetség (SzDSzM) erőteljes népszerűségvesztésére³, – a 2025 őszi megrendezett önkormányzati választások során a legnagyobb figyelem a versengő albán tömbök szereplését követte.⁴ Az első, kormánykoalíció együttműködését is komolyan próbára tevő megmértetés után időszerű megvizsgálni az észak-macedóniai albán pártok helyzetét - különösen a VLEN koalíció térnyerését és annak következményeit – annak érdekében, hogy realisabb képet kapjunk a Mickoszki-kabinet stabilitásáról és jövőbeni mozgásteréről.

ÚJ SZEREPLŐ A POLITIKAI PALETTÁN: AZ ALBÁN VLEN KOALÍCIÓ

A 2001-es észak-macedóniai albán fegyveres felkelés tárgyalásos lezárását követően a gerillavezér Ali Ahmeti vezetésével alakult DUI domináns pozícióját több mint két évtizeden keresztül nem kérdőjelezte meg más albán politikai en-

1 Radio Free Europe/Radio Liberty's Balkan Service, "North Macedonia's Right Wing Nationalists Win Both Presidential And Parliamentary Polls" [Észak-Macedónia jobboldali nacionalistái nyerték az elnöki és parlamenti választásokat], *RFE/RL*, 2024. május 9., <https://www.rferl.org/a/macedonia-elections-nationalist-president-sziljanovska-davkova-vmro-dpmne/32939285.html>.

2 , Goce Trpkovszki, "North Macedonia: The Elections That May Have Changed the Country Inside and Outside" [Észak-Macedónia: A választások, amelyek belül és kívül is megváltoztathatták az országot], *Heinrich-Böll-Stiftung*, 2024. július 6., *Heinrich Böll Stiftung*, <https://ba.boell.org/en/2024/07/06/north-macedonia-elections-may-have-changed-country-inside-and-outside-0>.

3 Republika, "VMRO Leads SDSM 71% in Latest Pre-Election Poll" [A legfrissebb választási előrejelzés szerint a VMRO 71%-kal vezet az SDSM előtt], *Republika*, 2025. szeptember 26., <https://english.republika.mk/macedonia/vmro-leads-sdsm-71-in-latest-pre-election-poll/>.

4 Siniša-Jakov Marusic, "North Macedonia's Rival Albanian Parties Battle for Supremacy in Election" [Észak-Macedónia rivális albán pártjai a választási fölényért küzdenek], *Balkan Insight*, 2025. szeptember 8., <https://balkaninsight.com/2025/09/08/north-macedonias-rival-albanian-parties-battle-for-supremacy-in-election/>.

titás. A 2024-es választások előtt azonban több kisebb albán párt (Demokratikus Mozgalom; BESA; Alternatíva; Albánok Szövetsége és a koszovói Önrendelkezés Mozgalom támogatói) úgy döntött, hogy VLEN néven választási koalícióra lépve megkísérli kiszorítani a hatalomból Ahmeti pártját. A DUI által vezetett Európai Front koalícióhoz ugyanekkor összesen nyolc kisebb albán, török, bosnyák és roma párt csatlakozott.⁵ A kampány során a különböző politikai szereplők által a DUI-val szemben megfogalmazott vádak visszatérő eleme volt, hogy a párt a kormányzati pozícióban töltött hosszú évek során korrupst, szervezett bűnözéshez köthető körökkel is kapcsolatban álló klientúrát épített ki.⁶

Bár a parlamenti választáson a VLEN az elnyert mandátumok számában alulmaradt a DUI által vezetett koalícióval szemben (14, illetve 18 parlamenti képviselői helyet szereztek), ez az eredmény is elegendő volt ahhoz, hogy a VMRO–DPMNE, amely kis híján elnyerte a szavazatok abszolút többségét, betartsa választási ígéretét és az Európai Front helyett az újonnan szerveződött albán tömbbel alakítson kormányt. Mickoszki motivációi között a VMRO–DPMNE korrupcióellenes választási retorikájának való megfelelés mellett minden bizonnyal az is sokat nyomott a latba, hogy több albán párt heterogén koalíciójaként a VLEN esetében okkal számíthatott arra, hogy az kevesebb politikai feltételt támaszt és a továbbiakban is erőtlenebbül lehet képes az albán érdekek képviseletére, mint a DUI.⁷ A VLEN-en belüli feszültségek 2025 folyamán egyre nyilvánvalóbbá váltak: az Albánok Szövetségét vezető Arben Taravari néhány társával együtt kilépett a koalícióból, az egységes párttá alakulást célzó törekvések pedig kudarcba fulladtak.⁸

5 International Foundation for Electoral Systems, „North Macedonia FAQ May Parliamentary Elections 2024” [Észak-Macedónia – GyIK a 2024. májusi parlamenti választásokról], IFES, 2024. május 8., https://www.ifes.org/sites/default/files/2024-05/North%20Macedonia%20FAQ%20May%20Parliamentary%20Elections_2024_FINAL%20VERSION.pdf.

6 Telegrafi, „Vlen Brenda Një Muaji, U Shpartallua Kulla e Ndërtuar Për Dy Dekada – Krim dhe Korrupsion” [Mindössze egy hónap alatt lerombolták a két évtizedig épített tornyot – Bűn és korrupszió], Telegrafi, 2024. december 29., <https://telegrafi.com/en/vlen-brenda-nje-muaji-u-shpartallua-kulla-e-ndertuar-per-dy-dekada-krim-dhe-korrupsion/>.

7 Balkan Investigative Reporting Network, „Western Balkans Stability Monitor – July 2024” [Nyugat-Balkán Stabilitásfigyelő – 2024. július], Balkan Insight, 2024. július, <https://consultancy.birn.eu.com/wp-content/uploads/2024/07/western-balkans-stability-monitor-july-2024-JgyfGfdtd5dst7td6.pdf>.

8 Balkan Investigative Reporting Network, „Western Balkans Stability Monitor – July 2024” [Nyugat-Balkán Stabilitásfigyelő – 2025. május], 2025. május, Balkan Insight, https://balkaninsight.com/plus_pdf/western-balkans-stability-monitor-may-2025-ijasikh8ijh998ygbqgef8.pdf.

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK: A VMRO–DPMNE – VLEN EGYÜTTMŰKÖDÉS „ÉLES TESZTJE”

Bár az október 12-én és november 2-án tartott önkormányzati választásokhoz közeledve olyan vélemény is napvilágot látott, amely valószínűsítette, hogy a VMRO–DPMNE iránti bizalom – különösen a kiterjedt hivatali korrupció rováására írt márciusi kocani diszkótúzeset miatt – jelentősen csökkenhetett,⁹ ezt közvéleménykutatási adatok nem támasztották alá. A választások jóval nagyobb téttel bírtak az albán politikai szereplők szempontjából, a DUI ugyanis olyan narratívát szőtt az esemény köré, miszerint az szimbolikus népszavazásként értelmezhető arról, hogy mely pártok képviselhetik legitim módon az albán közösséget. Ahmeti azt remélte, hogy a DUI meggyőző szereplésével erodálhatja a VMRO–DPMNE – VLEN partnerség hitelességét, előrehozott parlamenti választásokat kényszeríthet ki és ily módon lehetősége nyílna „visszatérni” a kormányzati pozícióba.¹⁰ A politikai megújulás demonstrálása céljából augusztusban az Európai Front nevét is megváltoztatták, Nemzeti Integrációs Szövetségre.¹¹ Az albán tömbök közötti verseny természetesen az ország nyugati részén fekvő, 17 albán dominanciájú önkormányzatra korlátozódott, ahol az etnikailag heterogénebb területeken a VLEN vélhetően a VMRO–DPMNE macedón szavazóinak támogatására is számíthatott.¹²

A november végén rendelkezésre álló (nem végleges) eredmények alapján az albán politikai tömbök közötti küzdelemben a VLEN fölényesen nyereségre áll, kilenc elnyert polgármesteri pozícióval.¹³ Ezen belül stratégiai jelentőséggel bír, hogy Szkopje Csair nevű körzetében a Mickoski-kormány első miniszterelnök-helyetteséből lett VLEN-es jelölt, Izet Mexhiti győzedelmeskedett a volt

9 International Institute for Middle East and Balkan Studies, “Local Elections in North Macedonia 2025: Kocani Disco – A Challenge for Mickoski’s Government” [Helyhatósági választások Észak-Macedóniában 2025-ben: Kocsani diszkó – Egy kihívás a Mickoski-kormánynak], *IFIMES*, 2025. október 16., <https://www.ifimes.org/en/researches/local-elections-in-north-macedonia-2025-kocani-disco-a-challenge-for-mickoskis-government/5643>.

10 Marusic, “North Macedonia’s rival Albanian parties battle for supremacy in election” [Észak-Macedónia rivális albán pártjai a választási fölényért küzdenek].

11 Gazeta Express, “Ali Ahmeti Presents the Name and Logo of the Coalition with Selen Taravari and Others” [Ali Ahmeti bemutatja a koalíció nevét és logóját Selen Taravarival és másokkal], *Gazeta Express*, 2025. augusztus 18., <https://www.gazetaexpress.com/en/Ali-Ahmeti-presents-the-name-and-logo-of-the-coalition-with-Selen-Taravari-and-others/>.

12 Siniša-Jakov Marusic, “North Macedonia’s Ruling Party Eyes Landslide Win in Local Elections” [Észak-Macedónia kormányzó pártja elsőprő győzelemre törekszik a helyhatósági választásokon], *Balkan Insight*, 2025. október 16., <https://balkaninsight.com/2025/10/16/north-macedonias-ruling-party-eyes-landslide-win-in-local-elections/>.

13 Ivan Kolekevszki, “VMRO-DPMNE Wins 55 Mayoral Seats, Vlen 9, SDSM 6, NAI 4” [A VMRO–DPMNE 55 polgármesteri helyet nyer, a VLEN 9-et, az SzDSz 6-ot, a NAI 4-et], *Media Information Agency*, 2025. november 3., <https://mia.mk/index.php/en/story/vmrodpmne-wins-55-mayoral-seats-vlen-9-sds-6-nai-4>.

DUI-s külügyminiszter Bujar Osmanival szemben. Az ellenzéki albán koalíció ezzel szemben napjainkig mindössze három albán és egy török dominanciájú önkormányzatban hirdethetett győzelmet.¹⁴

ALBÁN JOGOK, MACEDÓN ÉRDEKEK – BELPOLITIKAI ÉS NEMZETKÖZI DIMENZIÓK

Miközben a VMRO–DPMNE szempontjából igazolódni látszik a hagyományos albán kormánykoalíciós partnerek lecserélését érintő döntés helyessége, a DUI részéről nem teljesen alaptalanok azok a vádak, amely szerint a VLEN az elődjéhez képest kevésbé hatékonyan képviseli az albán közösség érdekeit. (Ahmeti megfogalmazásában ez úgy hangzik, hogy a VLEN elárulta a 2001-es fegyveres konfliktust követően aláírt, az albánok jogait rögzítő Ohridi Keretmegállapodást.) Ezt különösen két fejlemény igazolja: egyrészt, az alkotmánybíróság 2024 októberében eltörölte a közszektorba történő toborzás esetén alkalmazandó etnikai kvóták rendszerét.¹⁵ Másrészt ugyanez a szerv halogatja a döntést az albán nyelv hivatalos használatát az egész ország területére kiterjesztő 2018-as nyelvtörvény alkotmányosságáról.¹⁶

Az észak-macedóniai albán tömbök vetélkedése a regionális albán erőviszonyok (Edi Rama és Albin Kurti befolyásának) alakulása szempontjából sem érdektelen. A koszovói Önrendelkezés Mozgalom jelenlegi, VLEN-nek nyújtott támogatásához hasonlóan közismert tény ugyanis, hogy Albánia miniszterelnöke korábban a DUI-val ápolt szoros kapcsolatokat.¹⁷ Mindemellett, a jelenlegi zűrzavaros koszovói belpolitikai helyzetre tekintettel nehezen képzelhető el, hogy Albin Kurti a VLEN sikereit képes lehet a saját javára kihasználni.

A VLEN térnyerése – kevésbé direkt módon – Észak-Macedónia EU-integrációjára is hatással bír. A bolgár vétó miatt ugyanis 2022 óta az a kulcskérdés, hogy az aktuálisan hivatalban lévő szkopjei kormány felvállalja-e a bolgár ki-

14 Marusic, "North Macedonia's Ruling Party Eyes Landslide Win in Local Elections" [Észak-Macedónia kormányzó pártja elsőprő győzelemre törekszik a helyhatósági választásokon].

15 , Szilvana Kocovszka, "Constitutional Court Abolishes Balancer Tool" [Az Alkotmánybíróság eltörli a kiegyenlítő eszközt], *New Media Information Agency*, 2024. október 9., <https://new.mia.mk/en/story/constitutional-court-abolishes-balancer-tool>.

16 Siniša-Jakov Marusic, "North Macedonia Court Delays Ruling on Objections to Language Law" [Észak-Macedónia bírósága elhalasztja az ítéletet a nyelvtörvény elleni kifogásokról], *Balkan Insight*, 2024. december 11., <https://balkaninsight.com/2024/12/11/north-macedonia-court-delays-ruling-on-objections-to-language-law/>.

17 Vaszil Vaszilev, "New Winds Over the Republic of North Macedonia" [Új szelek fújnak az Észak-Macedón Köztársaság felett], *The Western Balkans*, 2024. május 13., <https://thewesternbalkans.com/new-winds-over-the-republic-of-north-macedonia/>.

sebbség elismeréséhez szükséges alkotmánymódosítást.¹⁸ A macedónok számára ez egy olyan kérdés, amely súlyosan érinti az identitásukat, ezzel szemben a sokkal inkább EU-párti albánok számára nincs érzelmi töltete.¹⁹ A VMRO–DPMNE részéről az alkotmánymódosítással kapcsolatos albán nyomás mértékét tekintve is előnyösebb, ha a gyengébb érdekérvényesítő képességgel rendelkező albán koalícióval kormányoz együtt.

KONKLÚZIÓ

Az észak-macedóniai belpolitikai folyamatok elemzése rávilágít az etnikai megosztottságból, érdekellentétekből fakadó belpolitikai játszmák sajátosságaira, amelyek ugyanakkor külpolitikai szempontból sem érdektelenek, tekintettel a regionális összefüggésekre és az EU-integrációra gyakorolt hatásaikra.

A VMRO–DPMNE szempontjából egyelőre jó döntésként értékelhető, hogy 2024-ben az új politikai szereplőnek számító VLEN-t választotta albán kormánykoalíciós partnerének, hiszen az a 2025-ös önkormányzati választásokon való sikeres szereplésével bizonyítani tudta legitimitását, így Hrisztijan Mickoski kormánya továbbra is stabil. Eközben azonban a VLEN az alkotópártjai közötti széthúzás következtében sokkal mérsékeltebben képes fellépni – a macedón érdekekkel sok esetben ellentétes – albán érdekek védelmében, mint elődje, a 2024-ben ellenzéki szerepbe kényszerült DUI.

Bár a bolgár vétő, illetve az EU-integrációban való előrehaladás kapcsán egyelőre nem körvonalazódik megoldás, a stabil belpolitikai környezet a Mickoski-kormány számára lehetőséget ad a – részben a Magyarország által nyújtott hitel felhasználásával megvalósuló – fejlesztések zavartalan folytatására.²⁰ Ez, továbbá a súlyos korrupciós ügyekkel kapcsolatba hozott DUI-tól való elhatárolódás pedig mindenképp olyan fejleményekként értékelhetők, amelyek közelebb vihetik Észak-Macedóniát az EU által elvárt feltételek teljesítéséhez.

18 Marina Sztóimenova, „Neighbourly Conflicts Hinder North Macedonia at the Gates of the EU” [A szomszédsági konfliktusok akadályozzák Észak-Macedóniát az EU kapujában], *Euronews*, 2025. október 31., 2025, <https://www.euronews.com/2025/10/31/neighbourly-conflicts-hinder-north-macedonia-at-the-gates-of-the-eu>.

19 Ivan Damjanovski, „Analysis of Public Opinion on North Macedonia’s Accession to the European Union 2014–2024” [A közvélemény elemzése Észak-Macedónia uniós csatlakozásáról 2024-ben], *Institute for Democracy “Societas Civilis” Skopje*, 2025. február, <https://idsos.org.mk/wp-content/uploads/2025/02/Analysis-of-public-opinion-on-North-Macedonias-accession-to-the-European-Union-2024.pdf>.

20 Skopje1.mk, „Mickoski na Vladina Sednica Pominaa Novi 500 Milioni Evra od Ungarija” [Mickoski a kormányülésen a Magyarországtól érkező újabb 500 millió euróról beszélt], *Skopje1*, 2024. december 10., <https://skopje1.mk/mickoski-na-vladina-sednica-pominaa-novi-500-milioni-evra-od-ungarija>.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**